

2019-03-21
S2019/01377/FST (delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag om samordning mellan huvudmän avseende hjälpmedel för barn med funktionsnedsättning

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga och sprida goda exempel på överenskommelser mellan sjukvårdshuvudmän och skolhuvudmän avseende hjälpmedel för barn med funktionsnedsättning. Vid behov kan Socialstyrelsen ta fram förslag på hur en överenskommelse kan utformas. Vid genomförandet av uppdraget ska Socialstyrelsen på lämpligt sätt tillvarata de kunskaper och den erfarenhet som finns hos Specialpedagogiska skolmyndigheten och andra relevanta aktörer.

För uppdragets genomförande får Socialstyrelsen använda högst 900 000 kronor under 2019. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 4:2 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet, anslagsposten 8 Övrig verksamhet.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 30 juni 2020.

Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Kommunerna, landstingen och staten har ett delat ansvar för hjälpmedelsförsörjningen. Avgörande är i vilken miljö och situation som hjälpmedlet ska användas. Hjälpmedel för den dagliga livsföringen är kommunens eller landstingets sjukvårdshuvudmannans ansvar. Vad gäller pedagogiska hjälpmedel och grundutrustning i skolan är det den kommunala eller den enskilda skolhuvudmannen som är ansvarig.

I Hjälpmedelsutredningens betänkande På lika villkor! – Delaktighet, jämlikhet och effektivitet i hjälpmedelsförsörjningen (SOU 2017:43) framkommer att det finns utmaningar vad gäller tillgång till hjälpmedel för barn i skolan, och att dessa utmaningar till viss del kan bero på gränsdragningsproblematik mellan sjukvårdshuvudmannens och skolhuvudmannens ansvarsområde. Hjälpmedelsutredningen lyfter fram i betänkandet att de huvudmän som har lokala överenskommelser uppger att detta underlättar samarbetet mellan skolan och hälso- och sjukvården i frågor om hjälpmedel till elever med funktionsnedsättning.

I Hjälpmedelsinstitutets publikation från 2008 Vems är ansvaret för hjälpmedel i skolan? finns förslag på hur lokala överenskommelser mellan sjukvårdshuvudmän och skolhuvudmän kan utformas, och de förslagen har legat till grund för ett flertal lokala överenskommelser. Men på senare år har den tekniska utvecklingen gjort att vad som betecknas som hjälpmedel har blivit mer otydlig. En annan förändring som skett efter 2008 är att en ny skollag har trätt i kraft, där skolans ansvar för att tillhandahålla extra anpassningar har införts i lagen.

Närmare om uppdraget

I uppdraget ska Socialstyrelsen lyfta fram och sprida exempel på överenskommelser som innebär att barn som har behov av hjälpmedel snabbt får tillgång till fungerande lösningar såväl i skolan som utanför skolan.

Med anledning av den tekniska utvecklingen som skett sedan 2008 och ny lagstiftning på området, kan det finnas anledning att ta fram ett nytt förslag på lokal överenskommelse.

Överenskommelserna bör utgå från gällande lagstiftning och innehålla regelverk, ansvarsfördelning och kostnadsansvar för hjälpmedlet. Överenskommelserna bör också innehålla uppgift om vilken huvudman som har ansvar för kompetensutveckling och att användandet av hjälpmedlet fungerar, samt vilken huvudman som har ansvar för att användandet fungerar då hjälpmedel från sjukvårdshuvudman och skolhuvudman måste fungera tillsammans.

Överenskommelserna ska utgå från ett jämställdhetsperspektiv och bidra till att flickor och pojkar likvärdigt får sina behov av hjälpmedel tillgodosett.

För uppdragets genomförande under 2020 beräknas kostnaderna till 600 000 kronor.

På regeringens vägnar

Annika Strandhäll

Jenny Wada

Kopia till

Statsrådsberedningen
Finansdepartementet/Budgetavdelningen
Specialpedagogiska skolmyndigheten
Anna Dammert U/S